

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

Joi 3 Iuliu st. v.
15 Iuliu st. n.

Va esi joi'a si duminec'a.
Redactiunea in
Közép-utca nr. 395.

Nr. 49.

ANUL XVI.

1880.

Pretiu pe unu anu 10 fl.
Pe ¹/₂ de anu 5 fl.; pe ¹/₄
de anu 2 fl. 70 cr.
Pentru Român'a 2 galbeni.

Viéti'a și raiul.

„Spune-mi, draga, ce e viéti'a ?
Intr'o di te-am întrebatu,
Si tu 'n locu se-mi dai respunsul,
Ai tacutu... m'ai sarutatu.

„Spune-mi draga, unde-i raiul ?
Te întrebai apoi îndat',
Tu, atunci, spre sinu-li gingasiu
Ochistorii ai plecatu.

Viéti'a-i dulcea-ti sarutare,
Raiul e la sinul teu...
Ce e viéti'a si-unde-i raiul
Eu te nitu inse mereu.

Si, atunci, te întrebu iérasii,
Si tu 'ncepi a-mi repeta,
Căci tacut'a-ti esplicare
E divina, scump'a mea!

Carol Scrob.

Misteriul Noptii.

— Romanu, de *Claire de Chandeneux*. —

(Urmare.)

Ochii ei se umplura de lacrimi, când Sabine i dîse,
că o va duce cu sine.

— Pentru ce? — întrebă cu frica. — mam'a mea
se va rentôrce acusi.

— Nu te teme, copil'a mea, mama ta te va gasi și
la mine... și...

— Mama mea se afla la pescarul.

— La pescarul!... Oh!...

— Va să dîca nu mam'a ti-a dîsu să vini la
mine?

— Ba da... inse...

— Și pentru ce nu vine acasa mam'a? E foarte
târdiu!...

— Căci... soçi'a pescarului e bolnava... scii bine,
că ea bolesce adese ori.

— Sciu, dar mam'a tolosi nu remâne la dîns'a
pân'asă târdiu.

— Dar astadi ea se afla foarte reu. Mama ta, care
e atât de buna, a remasu la dîns'a, s'o îngrigésca.

— Inse și eu sîm bolnava... tûsescu foarte. — dîse
fetiți'a cu ochi inundati de lacrimi.

Sabine o îmbracișă. Cu tôte aceste ea nu iubiă fe-
titi'a acést'a.

— De asta-data eu voiu grigi de tine, copil'a mea.
— dîse Sabine. Odaia mea e foarte frumoșă, vino, vei
dormi acolo!

Dicîndu aceste, fără ca fetiti'a să se fi opusu, o
redică din patu, o înveli cu cărp'a sa și o duse în brație
în odaia ei.

Juliette nu cuteză a contradice, de și nu sciea să-si
esplice motivul acestei schimbări de locuință. În ori ce
alta împregiurare curiositatea-i copilarésca asemenea ar
fi atras'o în odaia Sabine-ei.

Cât de frumoșă eră odaia dșorei Sabine! Acolo
totul eră acoperitu cu stofa alba inzeștrata cu rose.

Juliette nu-si închipuiă mobile mai elegante decât
aceste.

Sabine aședă cu fragedîme copil'a mica în patul ei
trasu cu albu, și par că doria s'o fi pututu adormi că
mai curînd.

Ca să reușesca mai ușor în asta privinția, cu tôte
că eră ocupata de cugetul cu totul opusu, începû să
cânte Juliette-ei și cu faci'a ei distrasa se întorse cătra
copilită.

Peste câteva minute Juliette dormiă dusa.

Sabine începû a se îmbracă, și se pareă, că nici
nu mai are gându să dórma; vré să fia gata la ori ce
eventualitate.

Nelînscea ei, pe care pân'acuma voiă s'o ascunda
seriositatea sa, crescea din momentu în momentu, cu
cât absentau mai multu parintele seu și Laurent.

În asemenea situațiune așteptă dîns'a dîorile, și nu-
mai atunce se rentôrse parintele seu în fabrica.

Laurent remase în apropiarea parintelui seu în tóta
calea, și ascultă cu atențiune observațiunile frante ale
aceluiia asupra evenimentului înfricoșatu.

Sabine merse a-i întimpină, și deadreptul se adresă
parintelui seu.

— Spune-mi în sfîrșitu, rogu-te, ce se întêmpla?
— întrebă iritata.

— Iubit'a mea, — respunse Forster. — îndeplini-
tu-ai ce ti-am dîsu?

— Ce, tata?

— Unde-i Juliette?

— Fetiti'a dórme în patul meu.

— E bine, copil'a mea. Mama sa trage de mörte,
dóra a și muritu.

— Muritu! Ismerie! — esclamă Sabine.

Într'atâta o surprinsera aceste câteva cuvinte, încât
mân'a-i cađû în jos.

— Ismerie! — repeți ea înc'odata.

Înse curiosu! nici o întrebare nu-i veni pe buze re-
lativ la detaiurile casului nenorocitu, ceea ce inse în
astfel de împregiurări eră unu ce naturalu.

Josette, care fugi numai decât din odaia, la rândul ei, îndreptă o mulțime de întrebări către servitori.

Dar servitorii foarte puțină deslucire puteau să-i dea. Totu ce putu să afle eră, că unu evren din Vienne a muritu și că ei dusera pe acela la spitalu, ier dn'a Morin trage de mörte in cas'a lui Jean Marie, și că poliția a și începutu investigațiunea asupra acestui evenimentu curiosu.

Josette intrerumpea relatarea cu exclamațiuni foarte dureröse, până când Sabine pândia in tacere și nemiscata cuvintele din gur'a povestitorului.

Ni putemu întipui, ce mare sgomotu și suprinde a produsu povestirea acest'a in fabric'a de sticla.

Eră p'aci, ca in sgomotul generalu să se stinga focul fabricei.

Laurent, pe care acestu evenimentu fatalu, precum se vedea, îl atingea foarte neplacutu, fu cel d'ântăiu care invită ierasi la lucru personalul fabricei, dar când vedu, că lucratorii iritati numai incet și cu greu isi puteau continua lucrul, se retrase in locuint'a sa, concredându energiei parintelui seu, d'a restabili ordinea in fabrica și d'a supraveghia lucrul.

Sabine asemenea se duse in odaia ei, și se apropiă deadreptul către patul, in care Juliette dormia in linisce. Ea privi lung și cu öresi-care fragedime spre copilitia, ceea ce inse nu eră datin'a ei.

Copilitia se desteptă iute și intrebă de mama sa. Sabine o sarută și i duse, că mama sa nu peste multu se va rentörce. Recomandă linisce fetitei și i facu mai multe promisiuni ademenitöre. I duse, că deca se va purtä bine, va transportä patul ei in acesta odaia frumoša și totdeauna va puté să dorma acolo.

De și Juliette se bucurä foarte că pöte dormi in acesta odaia frumoša, sentimentele ei copilaresci totusi se pronunčiau in contra acestei declaratiuni.

— Deca va veni mam'a, — duse ea, — se va superä că patul meu se afla in odaia acest'a, așa departe de al ei.

— Deca se va rentörce, vom transportä ierasi in odaia ei patul teu. Acesta se mișca pe röte, ușoru putemu să-l impingemu inderetu, — duse Sabine suridëndu.

Ea chiamă pe Josette și incredintia ingrigirilor sale fetit'a. Josette o imbracă și facu distractiune Juliette-ei, dar Sabine o opri să las copilit'a afara din odaia.

— Nici in gradina nu pöte să se scoböre? — intrebă camerier'a.

— Nu; in curte umbra lucratorii, și öre-care ar puté descoperi fetitei intemplanța trista.

— Va dica dvöstre voiti ca eu să remänu in odaia cu Juliette?

— Da. Acesta e singurul modu, pentru ca fetit'a să nu afle ce s'a intemplat. Nu este iertatu ca Juliette să afle ceva din ceea ce s'a intemplat.

Josette ascultä cu multa neplacere acesta porunca, mai ales pentru că credea, că între servitori va aflä niște detaiuri interesante din evenimentul misteriosu. Și ea trebuie să stea in odaia cu acesta fetitia de șese ani!

Dar Josette cunosea bine natur'a hotarita a Sabine-ei și sciea, că dëns'a nici odata n'a suferitu contradicere. Se supuse dara cu resignatiune, dar aruncä o privire nu prä delicata către biet'a copilitia, care erä cauzatöra nevinovata a inchisorii sale.

Sabine, dupa ce ceru iertarea parintelui seu, dejunându iute, se departä către cas'a lui Jean Marie.

Locitorii de pe țermu totü cunoseau pe jun'a feta, care cu invoirea tacuta a parintelui seu ratacia adese ori dealungul țermurilor și pe câmpii, fără s'o fi petrecutu cineva.

Fără mama a crescutu dëns'a, și erä deprinsa să

umblu de sine statatöre, ca englezele, de și locuitorii dela sate gasiau acest'a cam curiosu.

Erä puțințelu sânge englezescu in vënile Sabine-ei. Familia Forster se tragea din comiti'a de Kent, și cătiva membrii ai familiei, de și traiau departe de pamëntul natalu, se însorau in Englitera.

Unchiul seu Samuil Forster, fratele mai micu al proprietarului fabricei de sticle, și-a luat de soția o americana foarte bogata și estravaganta, cu care ședea pe țermii lacului dela Geneva.

Verul seu, Pascal de Guerras, și-a terminatu studiile in Engliter'a.

Nu mai proprietarul fabricei de sticla, care a sacrificatu tota activitatea sa fabricei sale, uitä a introduce pe fiul și fiic'a sa in datinele engleze.

Inse Sabine in interesul comodității sale se servia de aceste datine...

Urmându hotarirea sa firma, ea mergea repede spre Saint-Christ, ca să viziteze pe murind'a.

Inträtata grabi, incät in câteva minute percurse calea dela fabric'a de sticle până la cas'a lui Mariotte.

Când zari modest'a casutia cu ferestile-i deschise, suspinä.

Pe țermu țeranii și ömenü legii impresurau luntrea; pe acesti din urma medicul i-a condusu aice, să studieze faci'a locului.

(Va urmä.)

C e e n o u ?

Maj. Sa regele va avé și in anul acesta o intrevedere cu imperatul Vilelm; intvederea va avé locu la Gastein, și va avé unu caracteru familiaru. „Salonbi.“ scrie, că regele, la cererea parintelui contelui Zichy-Ferraris, va usä de dreptul seu de grația faciä de participantorii la duelul Zichy-Károlyi.

Moștenitorul de tronul Rudolf, a mersu la 11 l. c. din Praga la Ischl, de unde la 16 va merge la Brusela, și de acolo se va rentörce la prim'a august.

Dela curtea romäna. Vicomtele Valmor, transmisu extraordinaru al regelui Portugaliei, cu dn'a vicontesa de Valmor, au sositu la Sinaia luni, 7 julie, unde au fost presentati Dömnei, și au luat parte la prändiul domnescu, la care Domnul a inchinatu unu toastu in sănätatea regelui și reginei Portugaliei. A dön'a di, marti, dupa ce au luat dejunul cu Mariele Lor Regale, vicomtele și dn'a vicontesa de Valmor au pornitu la Bucuresci. Dl ministru de externe a insoțitu pe transmisu extraordinaru al Portugaliei in acesta excursiune.

Sciri personale. Pr. Ssa Mihaiu Pavel, episcopul diecesei oradane, a sositu joi'a trecuta din Hall la reședint'a sa. — Dn'a Victoria Stasescu, graçios'a artista romäna apreçiatä in mai multe salöne din Paris, a sositu la Bucuresci.

Hymen. Dl Clement Munteanu, dr. de medicina la Mercurea in Transilvani'a, și-a incredintiatu de soția pe domnișör'a Matilda Löw.

Stégul ungurescu o zdrëntia. In diuaristic'a unguresca e mare agitatiune, căci loc. colonel Ludov. Seemann, cu ocaziunea unei manevre la Agrari'a a spintecatu stégul ungurescu și l'a numitu o zdrëntia. Din caus'a acest'a municipiul a ținutu o adunare și a votatu o represintațiune către guvernul, care represintațiune s'a transmisu și la celelalte municipie.

Dr. Ladislau V. Pap jude la tribunalul reg. in S.-A.-Ujhely insciintäza pe toti, cari au comandatu opul seu intitulatu: „Aședamintele constituționale ale României“, cumca opul numitu a eșitu de sub tipariu și in septemän'a venitöre se va tramite prenumerantilor respectivi.

Revista micilor dorobanti. Cetim în „Rom.“ că legiunea micilor dorobanti, comandata de sergentul-adjutant Dumitrescu, mercuri a fost trecuta în revista la Bucuresti de către dl generalu Davila, colonelu Holban și C. Porumbaru, delegatu al primariei. Micii dorobanti, în număr de 600, după ce au facutu esecutiile, au cântatu în coru și au facutu gimnastica, au defilatu, în aplausele publicului numerosu ce venise să assiste la această ceremonie. Dl colonelu Holban a felicitatu pe sergentul-adjutant Dumitrescu, care, cu multa osteneță și inteligentia, a formatu legiunea micilor dorobanti. După defilare, legiunea s'a strinsu în fața bufetului și a începutu împartirea de premii la 96 elevi care s'au distinsu în cursul anului.

Necrologu. *Antoniu Csengeri*, deputatu dietalu, vice-președintele Academiei magiare, a încetat din viața la 13 iulie, în etate de 59 ani.

Cronic'a lunei.

Serbarea stégurilor s'a ținutu în Franța cu mare pompa la 14 iulie, toate regimentele primira stéguri noue republicane.

Imperatés'a Eugenia în țer'a Zulușilor. „Gaulois“ primesce pe calea telegrafica următoarele detalii despre cum a petrecutu imperatés'a trist'a di de 1 iunie, aniversarea mortii augustului ei fiu: Imperatés'a plecă în dimineț'a de 1 iunie, dela Itelizi; pe drumu manifestă dorinț'a să descinda la pôlele unei coline, unde alta data se oprise ambulanti'a, care aducea resturile mortale ale printului. De aci descinse în vale pe jos și apucă spre Honga, unde se gasise cadavrul fiului seu. Drumul fiindu petrosu și accidentatu, se comunică imperatés'e; ea nu voi să asculte nimicu și-și continuă calea. De departe lucia monumentul de curându radicatu, se înalță albul din mijlocul întumecatei înfașurii a câmpierilor uscate. Imperatés'a nu vedea nimicu; numai atunci zari monumentul când ajunse la marginea Dongei. Atunci radică mâinile rugătoare către ceru; lacrimi și rînie cursera pe slabit'a ei față: nu pronunța nici un cuvântu, numai un suspin mut și din peptul ei și ingenunchiă. Marchisul de Bassano ingenunchiă și el lângă ea în valea dela Donga. Restul suitei se opri unu minutu pe înălțimele Dongei și apoi se retrase puțin înderetu, pentru a o lasă cu totul singura rugaciunii și piósei sale datorii. Unu preotu din misiunea franceza ceti o molifta pentru morti și servitorul Lomas, singurul martoru ocularu al catastrofei, care se află la o distanț'a de câțiva pasi, reaminti dram'a așa cum se petrecuse cu unu anu mai înainte. Împregiurul taberei și a Dongei erau radicate corturi. Imperatés'a petrecu în această solitara vale ziua de 1 și 2 iunie. La 3 taber'a sa radică. La 4 vizită poziț'a numitul „Fortul Napoleon“, unde printul începuse carier'a armelor cu ocaziunea unei reuñóseri; ajunse la Roke-Drift, celebru prin aperearea eroica a unei mâni de ómeni. La 5 iunie vizită câmpul bataliei dela Isandula și aci imperatés'a, împreuna cu dómnele engleze, cari o însoțian, faci ier o rugaciune pentru repausatul ei fiu.

Accidentu înfricoșatu pe calea ferata. Unu accidentu înspaimentatoru s'a întemplat la o óra înaintata din nóptea de joi spre vineri pe lini'a calei ferate dela Hereford Hay și Brecond, construita de campani'a Midlan (Englitera). Unu trenu de marfuri trecea pe podul de peste riul Wye între Hay și Brecond, când zidari'a se surpă și trenul fu precipitatu în rin. Mecanicianul fu omoritu pe locu, ier fochistul a fost așa de greu ranitu, în cât nu se mai spera să scape. Este unu mare norocu, că podul nu s'a ruptu cu câteva óre mai înainte, în momentul trecerii unui trenu foarte încarcatu cu caletori cari se întorceau dela o excursiune la Hay, unde de trei zile s'a deschisu esposițiunea societății de

agricultura din Herefordshire. Numérul victimelor ar fi fost spaimentatoru, dacă catastrofa s'aru fi întemplat în acelu momentu, de óre ce trenul eră încarcatu de caletori.

Resbuarea unui gáde. În memoriile publicate de „Figaro“ sub titlu „Vingt ans de police“ se istoriscesce unu episod înfricoșatu relativu în esecutarea uci-gașului Avinain, la 1866. În dimineț'a esecutiunii, calăul apropiându-se de Avinain, acesta i adresă unu potopu de injuraturi și insulte. Gádele suferi în tacere toate insultele, facându-se că nici le bagă în séma. După ce pregatirile fure terminate, criminalul urcă scările eșafodului. Acolo isi puse capul pe lemnu și cuțitul cadu, înse gádele opru mașin'a cea înfiorătoare, aproape de gátul victimei, mai esamina odata cuțitul, și apoi retragóndu-se, il lasă să cada de totu. Cea mai mare parte din spectatori credea, că esecutiunea s'a facutu foarte iute. Unul dintre ampioiati înse observă gádelui, că n'a procedatu cu iutiț'a de alta data. Gádele nu negă, ci dișe cu unu surisu ironicu: „L'am lasatu s'aștepte“. Calăul isi adusesce aminte de insultele suferite, și resbuatoru societății se resbuă odata și pe sine. „Il lasase s'aștepte“.

Navigațiune aeriana. O încercare de navigațiune aeriana a avutu locu în lun'a trecuta la Lipsca. Aeronautul inventatu de dl Baumgarten este unu fel de balonu de care sânt legate trei bărci de Lipsca proveđute fia-care cu 10 séu 12 aripi puse în mișcare de o manivela. Inventatoru s'a pusu în barca din mijlocu, și ajutóarele sale însărcinate cu manevr'a s'au pusu în celelalte două. În present'a unui publicu numerosu, s'a datu drumul frânghiilor, și vasul aerianu s'a ridicatu destul de încetu în aeru. În curs'a sa a atinsu acoperemintele caselor; în acelu momentu totu ómenii ocupati cu manevr'a, apucati de frica, au saritu jos din bărci și au parasitu dirigiarea balonului, care s'a urcatu îndata până la o înalțime de 4 mii piclóre. Spaim'a spectatorilor eră la culme. Nenorocitul aeronautu se vedea facendu silinție supra-umane spre a nu fi luat de vântu; apoi de odata se vedu balonul scoborindu-se cu o repeđiciune ameițóre: se sparsese și gazul iesise totu prin spartura. Cu toate aceste aeronautul n'a fost ranitu periculosu în acea teribila cadere: el nu e delocu descuragiatu, și se crede atât de aproape de a fi resolvatu problem'a navigațiunii aeriane, în cât va începe în curénd esperinț'a sa împregiurul Lipscei.

Catedral'a Coloniei. După aproape 6 secole, catedral'a dela Colonia are să fia în fine terminata. Acestu edificiu, cel mai vastu și mai grandiosu al arhitecturii gotice, va fi terminatu aproape numai cu sume strinse dela poporațiunile catolice și cu fonduri provenite dintr'o loteria annuala. Façadele esteriore a catedralei au fost terminate acun 20 de ani. Lungimea totala a monumentului este de 166 metre și largimea de 75. Toate lucrările au fost concentrate în acesti din urma timp'i la cele două turnuri ce au fost împinse până la o înalțime superióra piramidei lui Cheops și a clopotniței din Strassburg, căci sânt fia-care de 160 metre înalțime. Clopotul cel mare, topitu din tunuri franceze, cântaresce 560 cántare. În ziua inaugurării vor trebui 28 de ómeni spre a pune în mișcare acelu enormu clopotu.

Lefi grase. În America președinti drumurilor de feru au lefuri foarte grase. Cel al drumului de feru de Eria primesce 200 mii lei pe anu. Colonelu Scott este directoru la 6 linii diferite, și acestu titlu i aduce 500 mii lei pe anu; 15 directori a acelor linii primescu între 50 și 75 mii lei pe anu, și 9 administratori între 35 și 50 mii lei pe anu.

O descoperire importanta. O descoperire geologica de celu mai mare interesu s'a facutu de curénd în Kentucky, Statele Unite. O a dón'a peștera de mamutu a fost descoperita lângă Hopkinsville. Se scie, că cele-

br'a peștera a mamutului, singur'a ce se cunoștea până acum, este situată în partea de sud a statului Kentucky. Ea constă dintr'o imensă subterană naturală, ce a fost parcursă pe o întindere de 22 kilometri până dincolo de muntii Stâncosi. Nou'a peștera cuprinde o padure fosilă de lepidodendroni gigantici și de totu felul de ierburi în stare escelentă de conservățiune și în pozițiunile lor naturale. Lepidodendronii se radica până la o înălțime de 40 picioare, și formăza sute de colone asemenea cu acele ale peșterii de Fingal în insulă Staffa. Scôrț'a este de carbon bituminos lucitoru, pe când interiorul plantelor este o grăsiă de quantu môle. Radacinele sânt solide legate de patur'a de carbon. Se găsesc asemenea stalactite și stalagmite transparente și alte formațiuni, si cari constituie, spre a țice astfel, o carte deschisă, unde se pôte citi soluțiunea multor probleme ale periodei carbonifere. Scoicele și resturile acvatice abundăza, și s'au găsit asemenea resturi de animale antedeluviane.

Diuarele în Japonia. Mai în fia-care familia din Japonia se afla unu diuaru, chiar servitorii au fôie lor: căci acolo e o ambițiune a nu se duce cineva sê-si pârda timpul prin casinuri spre a aștepta ôre întregi rëndul de a ceti diuarul la care e abonatu localul, nici nu se vedu cinci, șesc sêu dece ômeni prin casinuri gamaditi în giurul unuia care citește cu glas tare, așă în cât unu esemplaru sê servêca la 50 sêu 100 persoane. Japoneseii sânt fôrte mândri pentru acestu fel de lucruri. În vagone, în trasurile publice, e rar de a nugasî unu Japonesu fôrte ocupatu cu cetirea diuarului seu. De aceea și diuarele acolo se tragu în unu numeru de esemplare considerabilu, căci găsescu cetitori numerosi. Diuarul japonesu cel mai respânditu este „Yomiuri”, care în 1878 a trasu 5 miliône esemplare, și în 1879, 6 miliône; vinu apoi „Choya”, cu 5 miliône esemplare în 1878 și 2 miliône în 1879; „Nichi-Nichi”, cu 3 miliône esemplare în amândoi anii, etc. Din cele 12 diuare principale ale Japoniei numerul totalu al esemplarelor trase în 1879 a fost 21 miliône. Admițendu, că cifr'a tragerii celorlalte a fost de 12 miliône, ajungemu la unu totalu de 33 miliône esemplare în anul 1879, adeca aprôpe cifr'a poporațiunii Japoniei. În anul 1879 s'au fondatu în Japonia 286 diuare nôue.

Sciri straine. Cel mai lungu podu din Europa va fi acela care se construêce peste Volga pentru calea ferată care va legâ guvernamentul Samara cu Rusia europeană; acesta va avê o lungime de 7 kilometri. — **La curtea din Madrid** s'a decisu, ca decumva parechi'a regêca va avê fiu, acela sê se numêca Filip, ier de va fi fêta: Isabella. — **Regele ferului**, John Schönberger, în Jütich, a daruitu miresei sale, Alice Taylor din New-York, unu chec în pretiu de unu milionu de dolari. — **La Paris** s'a datu de cercul Concordiei și al Parlamentului unu prândiu în onôrea dlui C. A. Rosetti, la care au asistatu mai multi dintre barbati cei mai însemnati ai Franciei, redicându-se diferite toaste. — **Regele din Siam**, a cărui sosire la Viena se aștepta în curêndu, a anunțiatu venirea sa prin tramitêrea către imperatul Francisc Iosif a acelei mai înalte decorațiuni siamese. — **Camer'a Franciei** a primitu legea de amnestia așă precum a modificat'o senatului; așă dara duminêca diuarului oficialu va publicâ legea votată. — **Di Cogalniceanu**, ministrul plenipotențiaru al României, a fost primitu la Paris în 9 iulie în audiența solemnă de Jules Grévy, președintele republicii franceze, căruia i-a remisu scrisorile de acreditare.

Feliurite.

Litere predestinate. S'au facutu observațiuni, că se întâhnescu ôre-cari litere a alfabetului cu evenimentele principale a ôre căror esistențe, ca și cum ar fi o influința misterioasă și fatală. Astfel liter'a S se întâl-

nescu în modu persistentu în evenimentele vietii lui Napoleon III. Cetățienu Svițeres, se revelăza prin lovitur'a de Statu dela Strassburg, prepara, la fainmosele reviste dela Satory, lovitur'a de Statu, de unde a eșitu imperiul: Sebastopol în Crimea și Solferino în Italia marchéza apogeul domniei sale. Sadowa i prognosticéza caderea. Sedanul este sfêrșitul domniei sale în Septembrie: în fine împeratul móre de o lovitură de Sonda. În viet'a maresialului Mac-Mahon domina liter'a M. Mai întâiu sânt doi în numele Mac-Mahon. La Malacoff cucerescu glori'a, la Magenta o consacra, capetându bastonul de Maresialu, la 24 Maiu ajunge la puterea suprema, unu 16 Maiu este prognosticul caderii, și în fine cade prin o cestiune Militară, spre a se retrage la moșiele sale din arondismentul Montargis.

O nouă colóre din plop. Se pôte fabrică cu lemnul de plop o nouă vapsea cu o magnifică nuanță galbenă. Ea este obținută încalđindu cu o soluțiune de alunu lemnul diferitelor specii de plopi. Licôrea obținută este de unu frumosu galben deschisu care se turbura recindu-se și depune apoi o reșina galbenă. Se filtréza spre a isola licuidul de reșina. Licuidul se exidéza ripide la contactul aerului și a luminei și devine după câteva zile unu galbenu auriu magnificu, putêndu revalisă cu produsele analoge fabricate în Francia și în Anglia. Nou'a colóre pôrta numele de ericina. Combinată cu alte materii tinctoriale, dă nuanțe variate: verde cu indigo, putêndu-se aplică pe lemn, metasa, bumbacu, etc. nuanți'a nucusiorêi cu scôrț'a de stejaru, verde bronzatu cu sărurile de feru, etc. Este o nouă achizițiune pentru industria.

Drumurile de feru de pe globu. Cu o cheltuie la cam de 65 miliarde, globul nostru se afla aprôpe strinsu într'o rețea de căi ferate de 328 mii kilometre lungime. Din acestu totalu Europa iê o parte de 160 mii kilometre, aprôpe jumetate. **Germâni'a ține primul rangu cu 31 mii kilometre.** Angli'a vine apoi, cu 28,300 chil. apoi Francia, cu 25,300 chil.; Austro-Ungari'a cu 18,500 kilometri; în fine Itali'a cu 8,500 kilometre. În America Statele Unite posedă o rețea de 128 mii chil. Celelalte state abiă numera împreuna 19 mil. chil.; în Asia locomotiv'a brasdéza 14 mii chil.; în Australia, 4,500 chil. în Africa în fine numai 3 mil. chil.

Greutatea luminei. Unu mare faptu agita în acestu momentu lumea noastră sciintifică. Unu învetiatu numitu Crooks a facutu zilele aceste o esperiența stralucită asupra subiectului greutății de lumina. Prin ajutorul unui aparatu fôrte ingeniosu, a demonstratu înaintea institutului regal, sêu academie, că lumin'a sôrelui cade cu o greutate de 32 grame, de fia-care picôru patratu, ceea ce este de o potriva cu 57 de tone pe fia-care mila patrată, sêu 3 miliarde de tone pe tota suprafaci'a globului. Acêsta putere ingrozitoare este din fericire contra-balansată prin resistenti'a cea mai colosală a pamêntului, fără care acesta s'ar asvêrli afara din orbit'a sa, și precipitatu în spațiu.

Nrul presinte se mai tramite tuturor abonantilor nostri de pânăcumă. Rogămu pe toti aceia, ale căror abonamente espirara cu nrul trecut, și vreu sê aiba fôie noastră și mai departe, sê le rennoiesca de timpuriu, la din contra le vom tramite bilete de postprimire postală, de ôra-ce **nu putem sê tramitemu fôie nimenuia à conto**; aceia cari nu mai dorescu sê remăna abonantii nostri, sânt rugati a ne înapoie nrul acesta, ca astfel sê-i stergemu din registrul abonantilor!

Proprietaru, redactoru respundietoru si editoru :

IOSIE VULCANU.